

Brüssel, 6. juuli 2020
REV1 – asendab 9. jaanuari 2018. aasta
teate

TEADE SIDUSRÜHMAMADELE

ÜHENDKUNINGRIIGI VÄLJAASTUMINE JA ELI NORMID ANDMEKAITSE VALDKONNAS

Alates 1. veebruarist 2020 on Ühendkuningriik Euroopa Liidust välja astunud ja temast on saanud kolmas riik¹. Väljaastumislepinguga² on ette nähtud üleminekuperiood, mis lõpeb 31. detsembril 2020³. Kuni selle kuupäevani kohaldatakse ELi õigust täies ulatuses Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis⁴.

Üleminekuperioodi jooksul peavad EL ja Ühendkuningriik läbirääkimisi uue partnerluslepingu üle, millega nähakse eeskätt ette vabakaubanduspiirkond. Ei ole aga kindel, kas uus partnerlusleping sõlmitakse ja jõustub üleminekuperioodi lõpus. Igal juhul hakkavad uuel lepingul põhineva suhte korral turulepääsu tingimused olema väga erinevad sellest, kuidas Ühendkuningriik osaleb siseturul,⁵ ELi tolliliidus ning käibemaksu- ja aktsiisivaldkonnas.

Ühtlasi on selge, et pärast üleminekuperioodi lõppu ei käsitata mistahes isikuandmete edastamist Ühendkuningriiki enam liidus toimuva andmete jagamisena (v.a juhul, kui isikuandmete edastamist reguleeritakse väljaastumislepingu artikli 71 lõikega 1). Selline isikuandmete edastamine peab toimuma kooskõlas asjakohaste liidu õigusnormidega, mida kohaldatakse isikuandmete kolmandasse riiki edastamise suhtes.

Seetõttu tuletatakse kõigile huvitatud isikutele ja eeskätt ettevõtjatele meelde, milline on õiguslik olukord pärast üleminekuperioodi lõppu (osa A allpool)⁶. Lisaks selgitatakse

¹ Kolmas riik on riik, mis ei ole ELi liige.

² Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping, ELT L 29, 31.1.2020, lk 7 (edaspidi „väljaastumisleping“).

³ Üleminekuperioodi võib pikendada ühe korra enne 1. juulit 2020 ühe kuni kahe aasta võrra (väljaastumislepingu artikli 132 lõige 1). Ühendkuningriigi valitsus on siiani üleminekuperioodi pikendamise välistanud.

⁴ Võttes arvesse teatavaid väljaastumislepingu artiklis 127 sätestatud erandeid, mis ei ole käesoleva teate kontekstis asjakohased.

⁵ Eelkõige ei ole vabakaubanduslepinguga ette nähtud (kaupade ja teenuste valdkonnas) selliseid siseturu põhimõtteid nagu vastastikune tunnustamine, päritoluriigi põhimõte ja ühtlustamine. Samuti ei kõrvalda vabakaubandusleping tolliformaalsusi ja -kontrolle, sealhulgas neid, mis puudutavad kaupade päritolu ja nende valmistamiseks kasutatud sisendeid, ega impordi- ja ekspordikeeldusid ja -piiranguid.

⁶ NB! Käesolev teade puudutab ainult määruse (EL) 2016/679 kohaldamisalasse kuuluvat andmevahetust.

käesolevas teates väljaastumislepingu teatavaid asjakohaseid väljaastumisega seotud sätteid (osa B allpool).

A. ÕIGUSLIK OLUKORD PÄRAST ÜLEMINEKUPERIOODI LÕPPU. ISIKUANDMETE EDASTAMINE ÜHENDKUNINGRIIGILE

Pärast üleminekuperioodi lõppu on ELi Ühendkuningriigile andmete edastamise puhul tegemist määruse (EL) 2016/679 („isikuandmete kaitse üldmäärus“)⁷ V peatüki kohase andmete edastamisega. Lisaks kaitse piisavuse otsuse võimalusele on määrusega (EL) 2016/679 nähtud ette võimalus edastada andmeid asjakohaste kaitsemeetmete kohaldamise korral (vt punkt 1 allpool) ja erandite (vt punkt 2 allpool) põhjal.

1. ASJAKOHASED KAITSEMEETMED

1.1. Standardsed andmekaitseklauslid

Vastavalt määruse (EL) 2016/679 artikli 46 lõike 2 punktile c võib isikuandmeid edastada komisjoni poolt vastu võetud standardsete kaitseklauslite alusel⁸.

1.2. Siduvad kontsernisisesed eeskirjad

Vastavalt määruse (EL) 2016/679 artikli 46 lõike 2 punktile b võib isikuandmeid edastada siduvate kontsernisisesete eeskirjade alusel.

Siduvate kontsernisisesete eeskirjade kasutamiseks on vaja ELi liikmesriigi pädeva järelevalveasutuse heakskiitu vastavalt määruse (EL) 2016/679 asjaomastele sätetele⁹. Alates määruse (EL) 2016/679 kohaldamise kuupäevast, st 25. maist 2018¹⁰ heakskiidetud siduvad kontsernisisesed eeskirjad kehtivad kogu ELis.

Siduvad kontsernisisesed eeskirjad, mille Ühendkuningriigi pädev järelevalveasutus on heaks kiitnud alates 25. maist 2018, ei paku pärast üleminekuperioodi lõppu enam piisavat kaitset, kui neile siduvatele kontsernisisesetele eeskirjadele ei anna uut heakskiitu mõne ELi liikmesriigi pädev asutus, kes kinnitab, et need eeskirjad pakuvad pärast üleminekuperioodi toimuva rahvusvahelise andmeedastuse jaoks piisavat kaitset¹¹.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

⁸ https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/data-transfers-outside-eu/model-contracts-transfer-personal-data-third-countries_en.

⁹ Määruse (EL) 2016/679 artikkel 47.

¹⁰ Määruse (EL) 2016/679 artikli 99 lõige 2.

¹¹ Euroopa Andmekaitse-nõukogu avaldab peatselt kirjaliku teabe just selle kohta, kuidas praktikas käsitada siduvaid kontsernisisesed eeskirju, mille on heaks kiitnud Ühendkuningriigi teabevolniku büroo.

Siduvaid kontsernisiseseid eeskirju, mille Ühendkuningriigi pädev järelevalveasutus on heaks kiitnud enne 25. maid 2018, võib pärast üleminekuperioodi lõppu määruse (EL) 2016/679 alusel kehtiva edastusmehhanismina edasi kasutada üksnes siis, kui mistahes seosed Ühendkuningriigi õiguskorraga (nt määratud äriühing, pädevad kohtud või pädev järelevalveasutus) asendatakse ELis paiknevate äriühingute ja pädevate asutuste samaväärsete rollidega^{12,13}.

1.3. Toimimisjuhendid ja sertifitseerimine

Vastavalt määruse (EL) 2016/679 artikli 46 lõike 2 punktile e võib isikuandmeid edastada määruse (EL) 2016/679 artikli 40 kohase heakskiidetud toimimisjuhendi põhjal koos kolmanda riigi vastutava töötleja või volitatud töötleja siduvate ja täitmisele pööratavate kohustustega („edastamisjuhend“).

Vastavalt määruse (EL) 2016/679 artikli 46 lõike 2 punktile f võib isikuandmeid edastada määruse (EL) 2016/679 artikli 42 kohase heakskiidetud sertifitseerimismehhanismiga, koos kolmanda riigi vastutava töötleja või volitatud töötleja siduvate ja täitmisele pööratavate kohustustega.

Toimimisjuhendite ja sertifitseerimise kasutamist edastusmehhanismidena selgitatakse täpsemalt Euroopa Andmekaitsekoostöögrupi koostatavates suunistes¹⁴.

2. ERANDID

Määruse (EL) 2016/679 artiklis 49 on sätestatud, et komisjoni tehtud kaitse piisavuse otsuse või artikli 46 kohaste asjakohaste kaitsemeetmete puudumise korral võib isikuandmete ühekordne või korduv edastamine toimuda **erandite** põhjal, millega lubatakse edastamine erijuhtudel, nt nõusoleku põhjal, lepingu täitmiseks, õigusnõuete esitamiseks või avalikust huvist tulenevatel kaalukatel põhjustel¹⁵.

¹² Euroopa Majanduspiirkonnas siduvate kontsernisisesete eeskirjade vallas juhtiva ametiasutusega tegutseva pädeva järelevalveasutuse määramise kohta saab täpsemat infot artikli 29 töörihma töödokumendi nr 263 versioonist 01, milles on kirjeldatud koostöömenetlust, mille kohaselt kiidetakse heaks siduvad kontsernisisesed eeskirjad vastutavate töötlejate või volitatud töötlejate jaoks määruse (EL) 2016/679 alusel. Selle dokumendi on heaks kiitnud Euroopa Andmekaitsekoostöögrupp.

¹³ Täpsem teave, mh selle kohta, millist menetlust järgida, esitatakse Euroopa Andmekaitsekoostöögrupi peagi avaldatavas teabedokumendis.

¹⁴ Juhul kui enne üleminekuperioodi lõppu olid kättesaadavad:

- Ühendkuningriigi pädeva järelevalveasutuse heakskiidetud toimimisjuhendid või
- sertifitseerimine, mille on heaks kiitnud sertifitseerimisasutused, kelle on akrediteerinud Ühendkuningriigi järelevalveasutus või Ühendkuningriigi akrediteerimisasutused,

teatatakse sidusrühmadele, et need ei paku pärast üleminekuperioodi lõppu enam piisavaid kaitsemeetmeid.

¹⁵ Vt ka Euroopa Andmekaitsekoostöögrupi 25. mai 2018. aasta suunised 2/2018.

B. VÄLJAASTUMISLEPINGU ASJAKOHASED VÄLJAASTUMISEGA SEOTUD SÄTTED

Väljaastumislepingu artikli 71 lõikes 1 on sätestatud, et väljaspool Ühendkuningriiki asuvate andmesubjektide isikuandmete töötlemine Ühendkuningriigis jätkub ka pärast üleminekuperioodi lõppu kooskõlas määrusega (EL) 2016/679, juhul kui isikuandmed:

- edastati Ühendkuningriiki või neid töödeldi Ühendkuningriigis muul moel enne üleminekuperioodi lõppu või
- edastatakse Ühendkuningriiki või neid töödeldakse Ühendkuningriigis muul moel pärast üleminekuperioodi lõppu väljaastumislepingu alusel¹⁶.

See tagab nende andmesubjektide isikuandmete jätkuva kaitse, kelle isikuandmed edastati Ühendkuningriiki siis, kui Ühendkuningriik oli liikmesriik, ja üleminekuperioodi ajal. Samuti tagatakse sedasi väljaspool Ühendkuningriiki asuvate andmesubjektide selliste isikuandmete jätkuv kaitse, mida töödeldakse pärast üleminekuperioodi lõppu Ühendkuningriigis väljaastumislepingu põhjal.

Üldteavet isikuandmete kaitse alaste liidu õigusaktide kohta on esitatud ELi isikuandmete kaitse eeskirju käsitleval komisjoni veebisaidil (https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/data-protection-eu_et). Vajaduse korral lisatakse sealsetele veebilehtedele täiendavat teavet.

Euroopa Komisjon
õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraat

¹⁶ Kui komisjon peaks vastavalt määruse (EL) 2016/679 artikli 45 lõikele 3 siiski vastu võtma kaitse piisavuse otsuse selle kohta, et Ühendkuningriigi pakutava andmekaitse tase on piisav, lõpeb määruse (EL) 2016/679 kohaldamine (vt väljaastumislepingu artikli 71 lõige 2). Juhul kui sellise kaitse piisavuse otsuse kohaldamine edaspidi lõpeb (näiteks tunnistatakse kaitse piisavuse otsus kehtetuks määruse (EL) 2016/679 artikli 45 lõike 5 alusel või tühistatakse kohtus), kohaldatakse väljaastumislepingu artikli 71 lõiget 3.